

[Poul Dam.]

blevet udtrykt. Jeg forstod på hr. Lysholt Hansen, at han ikke var glad for den tekst-anmærkning, fordi han ikke kunne lide ordet propaganda. Det kan jeg heller ikke; det er derfor, vi er imod det. At der er nogle hjemmeværnskonsulenter, som bl. a. beskæftiger sig med at agitere for frivillig tilslutning til hjemmeværnet, ved vi, og det er ikke det, der er tale om her.

Frode Jakobsen: Jeg ville så gerne kunne berolige hr. Kai Moltke; jeg ved ikke, om jeg kan, for han syntes ikke let at berolige at dømme efter tonefaldet. Men jeg vil gøre, hvad jeg kan.

Hjemmeværnets forhold til den omtalte rejse indskrænker sig til, at forsvarsministeriet har bedt hjemmeværnet om at foreslå en egnet officer, og hjemmeværnet har foreslået daværende major Østergaard; det er hjemmeværnets andel i den affære.

Hr. Kai Moltke var tilfreds med, at det var blevet slået fast bagefter, at man ikke mente, deltagelse i et sådant kursus havde nogen værdi. Men så spørger hr. Kai Moltke: hvorfor sender man så overhovedet nogen? Ja men det kan vi da ikke vide før bagefter, det kan forsvarsministeriet dog først vide noget om bagefter.

Ud over det, som statsministeren har været inde på, kan jeg måske yderligere berolige ved at sige, at der aldrig har været andre fra hjemmeværnet på dette psykologiske kursus, hverken før eller senere. Men efter at SF og forsvarsministeren gensidig har tilgivet hinanden, er diskussionen kommet til at dreje sig om noget andet, den er drejet ind på et andet spor, ind på det, som antagelig ved oversættelse først af major Østergaards danske tanker til amerikansk, bagefter ved avisers tilbageoversættelse til dansk er blevet til hjemmeværnets psykologiske operationer.

Det er rigtigt, at hjemmeværnet foretager psykologiske operationer; det undrer mig bare, at socialistisk folkeparti foregiver hidtidig uvidenhed om det. Hr. Aksel Larsen, hr. Gert Petersen, hr. Kurt Brauer, hr. Morten Lange og vistnok en række andre medlemmer fra SF har da været aktive deltagere i disse psykologiske operationer. Man kunne naturligvis godt tale mere jævnt og kalde

det møder om udenrigspolitik og forsvarspolitik, men så lyder det ligesom mere fladt.

Jeg drager ikke SF ind i dette for at hævde, at hvis der er noget ulovligt, er SF selv under anklage; det med lovligheden skal jeg nok tage mig af. Nej, jeg gør det for at fremhæve, at der er tale om en alsidig oplysning om udenrigs- og forsvarspolitik, ikke engang om noget, som med nogen ret kan kaldes propaganda for hjemmeværnet. Ganske vist laver hjemmeværnet naturligvis disse foranstaltninger for statens penge i det håb, som vi rigtignok undertiden bliver skuffet i, at det skulle skabe tilgang til hjemmeværnet eller på anden måde styrke hjemmeværnet.

SF spørger statsministeren, om det er lovligt, og dertil vil jeg sige, at det er ikke bare lovligt, det ville være ulovligt at lade være, for det er det, vi får vores løn for. For de, som kaldes specialisterne, som det så smigrende hedder i rapporten, kan ikke være andre end hjemmeværnskonsulenterne og mig.

Det danske hjemmeværn bygger på frivillighed. Da det blev oprettet i 1948, var det ikke noget, som man turde tro på. Hvis man ser på loven af 1948, vil man konstatere, at udskrivning var det, der var forudsat som det normale, at frivillighed ansås som et supplement. Det var min opfattelse i 1948, at et forsøg på frivillighed burde gøres. Jeg fik lov til det, og forsøget lykkedes, lykkedes i en sådan grad, at ved lovændringen af 1961 kunne det slås fast, at der nu kun kan udskrives til hjemmeværnet under krig eller truende udsigt til krig.

Jeg mener, at frivillighed er vigtigt, at det er en fordel for alle, både for dem, der melder sig, og for dem, der på den måde bliver fri. Men en forudsætning for, at et hjemmeværn kan bygges på frivillighed, er et konstant oplysningsarbejde.

Dernæst er der et andet forhold, som gør sig gældende, og som måske er lige så vigtigt i dag. Der er nogle kredse, som det efter gamle — efter min mening misforståede — traditioner er lettere at få til at melde sig til forsvaret, mens det er sværere med andre. Dengang vi havde krigen i frisk erindring, var det lettere at få alle med. I dag er det sværere. Derfor er dette stadige oplysningsarbejde først og fremmest en forudsætning